

note din josul paginilor sînt urmate de o seamă de « note complementare » (p. 157—165), iar acestea, la rîndul lor, de mai mulți apendici unde se discută cu răgaz cîteva probleme geografice, istorice ori juridice ridicate de text (p. 167—184). Din numărul acestora, mai însemnat e *excursus*-ul III: *Le sens des revendications politiques de Philon et de Josèphe*, foarte util pentru înțelegerea raporturilor comunității evreiești din Alexandria cu Flaccus, în primul rînd, dar și cu primii patru împărați din familia Iulio-Claudică.

D. M. Pippidi

PLUTARCHI *Vitae Parallelae*. Recognouerunt Cl. Lindskog et K. Ziegler. Vol. II, fasc. 1. Iterum recensuit K. Ziegler. Lipsiae, Teubner, 1964.

Este vorba de o reeditare a perechilor de *Vieți paralele*: Phocion-Caton; Dion-Brutus; Timoleon-Aemilius; Sertorius-Eumenes, pe care K. Ziegler, așa cum mărturisește în prefață, a făcut-o la vîrsta de optzeci de ani, după ce trecuseră treizeci de ani de la prima ediție. Textul grec, așa cum este de mult obiceiul în această colecție, este însoțit de testimoniile autorilor antici referitoare la diferite pasaje și de aparatul critic. Este ușor de înțeles ce grijă și competență au stat la baza acestei ediții. Așa se și explică acuratețea cu care au fost selectate cele mai bune lecțiuni ale manuscriselor și satisfacția pe care o dau specialistului.

Avînd în vedere că avem în față a doua ediție făcută de același autor, este în primul rînd util să comparăm pe Ziegler cu el însuși și ne vom da imediat seama de emendările pe care le prezintă această ediție. De pildă, în capitolul 2 al *Vieții* lui Phocion, în ediția primă Ziegler propusese să se citească Καίτοι δοκοῦσιν <ἐνίοις> uel <τις> οἱ δῆμοι μᾶλλον εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ἐξυβρίζειν ὅταν εὐτυχῶσιν... În lecțiunea ediției de față autorul a renunțat la propunerea de adăugare a cuvîntului ἐνίοις sau <τις> făcută în prima ediție, și pe drept cuvînt, deoarece Plutarh nu avea nevoie să restrîngă sfera de aplicare a noțiunii exprimată de verbul δοκοῦσιν numai la cîteva oameni. În acest fel, traducerea în ediția actuală sună mai potrivit cu adevărul: «Și se pare că poporul devine violent...», decît în prima, unde ar fi trebuit tradus: «Și unii socotesc». În *Viața* lui Brutus, cap. 53, 2 în prima ediție, Ziegler socotise că la cuvintele ἀποδεξάμενος | οὖν ὁ Καίσαρ ἔσχεν αὐτὸν ἐν τε τοῖς πόνοις καὶ ἐν τοῖς περὶ Ἄκτιον ἀγῶσι trebuiau adăugate înainte de cuvîntul πόνοις cuvintele καθ' ἡμέραν, iar traducerea ar fi fost: «Primindu-l deci Caesar, l-a ținut pe lîngă sine și în strădaniile zilnice și în luptele de la Actium». În ediția de față autorul a renunțat la propunerea de a se mai adăuga cuvintele καθ' ἡμέραν. Aceste două exemple ilustrează o nouă atitudine a autorului față de textul grec și anume aceea de respect față de tradiția scrisă.

Ediția actuală, pe lîngă calitățile subliniate la început, comportă și pe aceea de a ilustra două atitudini avute la vîrste diferite de același autor față de tradiția scrisă.

N. I. Barbu

DIOGENIS OENOANDENSIS *Fragmenta*, ediția C. W. Chilton, Leipzig, Teubner, 1964, XVIII + 106.

Ultimul editor al fragmentelor inscripției epicureice din Oinoanda (Lycia), C. W. Chilton, s-a ocupat intens în ultimii 10 ani de moștenirea filozofică a epicureismului. Studiile sale în această direcție au fost încununate cu îngrijirea ediției de față. Precedenta ediție a fragmentelor aparține italianului A. Grilli, *Diogenis Oenoandensis Fragmenta*, Milano, 1960.